

lige har at øse af, kan man ikke betragte Spørgsmaalet om Lønninger eller Understøttelser, om de offentlige Ydelser som isolerede Spørgsmaal, men Lønningerne saavel som de Ydelser, det offentlige skal udrede, maa ses i Forhold til det Indtægtsniveau, som Befolkningen, de frie Erhverv, lever paa.

Derfor gør „Østsjællands Folkeblad“ ogsaa opmærksom paa, at det er meget daarligt at fremkomme med Forslag om Folkeafstemning angaaende Love, der vedrører den enkeltes Pengepung; dèr vil, skriver Bladet, den selviske Smaalighed nemlig altid sejre over Statsmandssynet. Jeg synes ogsaa, dette er en ret kraftig Bebrejdelse mod de ærede Forslagsstillere, og jeg mener, at naar disse Udgiftslove maa ses i Forhold til Erhvervslivets Kaar og den økonomiske Bæredygtighed, som Befolkningen er i Besiddelse af, kan man ikke kaste det Spørgsmaal ud til Folkeafstemning, om disse Ydelser og Lønninger skal bringes nedad, uden samtidig at rette det Spørgsmaal til Befolkningen: Ønsker I en 40—50 Millioner mere i Skatter? Det ærede Medlem Hr. P. Munch kunde jo tænke paa, om det ærede Medlem ikke skulde forøge Listen i Spørgeskemaet, saaledes at han tager dette Spørgsmaal med ind i Forslaget; saa blev der lidt mere Mening i det. Det nytter kun lidet, at man anviser Veje, hvorved Udgifterne bliver paa den nuværende Højde, hvis man ikke samtidig anviser Dækning for de Penge, der skal skaffes til Veje paa dette Omraade.

Jeg skal henlede Opmærksomheden paa, at man i Svejts netop for nogen Tid siden har haft et Par Folkeafstemninger. Det drejede sig om en Kanton, der paa Grund af Valutaforhold var kommet i økonomiske Vanskeligheder, og som Følge deraf havde denne Kanton besluttet at optage et Statslaan; men i Henhold til Bestemmelserne i vedkommende Stats Forfatning skulde dette Spørgsmaal ud til Folkeafstemning, og Statslaanet blev vedtaget med stort Stemmetal. Men samtidig stillede de Banker, der skulde ordne Laanet, Betingelser, der gik ud paa, at den Kanton, som optog Laanet, vedtog en Indtægtslov, der skaffede Dækning for Renter og Afdrag for dette Laan. Og saa skete der det mærkværdige — eller maaske slet ikke saa mærkværdige —, at medens det første Spørgsmaal, man stemte om, Spørgsmaalet, om man skulde optage Laanet, blev vedtaget, blev det sidste Spørgsmaal, Spørgsmaalet om man skulde udskrive nye Skatter til Dækning af Renter og Afdrag, forkastet, netop fordi disse Spørgsmaal

kom isoleret. Denne Skævhed er i Virkeligheden noget af det samme, som det ærede Medlem Hr. P. Munchs Forslag lider af. Det er et isoleret Spørgsmaal, hvor man appellerer til den mere selviske Følelse, som uvilkaarlig gør sig stærkere gældende, hvis man bliver stillet overfor det direkte Spørgsmaal: Vil du beholde det, du har i Indtægt, eller er du villig til at give Afkald paa noget af det?

Jeg vil med disse Bemærkninger anbefale mit Parti at gaa imod det af det ærede Medlem Hr. P. Munch stillede Forslag.

Stauning: Jeg vilde støtte Lovforslaget, som nu behandles, hvis det havde nogen alvorlig Hensigt. Hvis dette Lovforslag, som nu behandles, havde nogen alvorlig Hensigt, var det formodentlig blevet forelagt for nogle Maaneder siden. At forelægge det den 23. Juni, i samme Øjeblik Lands tinget ringer Gang efter Gang for at vedtage de forskellige Nedskæringsforslag ved tredje Behandling, det kan egentlig ikke stemme til Alvor.

Hvis Forslaget havde en alvorlig Hensigt, vilde vi fra vor Side gerne give Forslag af den Art vor Tilslutning, og vi kan jo kun beklage, at man ikke fulgte Socialdemokraterne, da vi den 15. Juni 1920 fremsatte et omfattende Forfatningsforslag, hvori Folkeafstemning var en væsentlig Bestanddel, en Folkeafstemning i den Form, hvori den ogsaa her er foreslaaet. Jeg er ganske uenig med den højtærede Statsminister i, at det er en urigtig Form. Selvfølgelig er det rigtigt, at Rigsdagen angiver, hvorledes den mener Lovene bør være, og at de derefter gaar til Folkeafstemning. Det modsatte er maaske noget, der kan bruges ved enkelte Lejligheder, som det skete, da det vestindiske Spørgsmaal i omvendt Orden var til Folkeafstemning; men jeg vil dog holde for, at det maa være det rigtige, at Rigsdagen først vedtager Lovene og derefter faar dem bekræftet ved Folkeafstemning af Vælgerne.

Nu hørte jeg det ærede Medlem Hr. Søren Larsen gøre forskellige Bemærkninger om Urimeligheden overhovedet ved Folkeafstemning. Det ærede Medlem nævnte det Eksempel, som er kendt fra Svejts, hvor en Skattelov blev forkastet ved Folkeafstemning. Ja, det er jo fuldkommen rigtigt, at der kan opstaa saadanne Ting; men det ærede Medlem, som vist i Dag holder sin Jomfrutale, har aabenbart ikke erindret, at Venstre netop i dansk Forfatningsvæsen har indført det samme, som det ærede